

ग्रीनशिफ्ट नेपाल: नेट-जिरो कार्बन नेपालका लागि प्लास्टिक फोहोरको सर्कुलरिटी

फोहोरमैला नक्साङ्कन पुस्तक २०२५

जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका, धनुषा जिल्ला, मधेश प्रदेश, नेपाल

Funded by
the European Union

जनकपुरधाम
उपमहानगरपालिका

ग्रीनसिफ्ट नेपाल: नेट-जिरो कार्बन नेपालका लागि प्लास्टिक फोहोरको सर्कुलरिटी

प्रकाशन गरिएको मिति

२०८२-०५-१४

पेश गरिएको

जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका

धनुषा जिल्ला, मधेश प्रदेश, नेपाल

इमेल: info@janakpurdham.gov.np

आर्थिक सहयोग

युरोपेली संघ

प्रकाशन गर्ने संस्था

युथ इन्नोभेसन ल्याब

भक्त मार्ग, बालुवाटार, काठमाडौं - ४, नेपाल

सम्पर्क: ९७७ ९८५१११५९९९

इमेल: info@youthinnovationlab.org

<https://youthinnovationlab.org>

साम्बन्धित संस्थाहरू

क्रिएशन नेपाल (नेतृत्व), युथ इन्नोभेसन ल्याब तथा

रेस्टलेस डेभलपमेन्ट नेपाल

अस्वीकरण

यो नक्साङ्कन पुस्तक युरोपेली संघको आर्थिक सहयोगमा निर्माण गरिएको हो। यसको सामाग्री क्रिएशन, युथ इन्नोभेसन ल्याब र रेस्टलेस डेभलपमेन्ट नेपालको एकमात्र जिम्मेवारी हो र युरोपियन युनियनको विचारलाई प्रतिबिम्बित गर्दैन।

धन्यवाद ज्ञापन

ग्रीनसिफ्ट नेपाल: नेट-जिरो कार्बन नेपालका लागि प्लास्टिक फोहोरको सर्कुलरिटी परियोजनालाई आर्थिक सहयोग प्रदान गर्नुभएकोमा युरोपेली संघप्रति हामी युथ इन्नोभेसन ल्याब हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछौं। साथै यस परियोजनाका कार्यक्रमहरू- वेस्ट स्मार्ट फेलोशिप, जलवायु स्मार्ट स्कूल लगायतको कार्यान्वयनमा सहयोग गर्नुहुने कन्सोर्टिअम नेतृत्वमा क्रिष्टशन र साभेदार रेस्टलेस डेभलपमेन्ट नेपाललाई हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्न चाहन्छौं। यस परियोजनाका कार्यहरू सफल पार्न मुख्य भूमिका खेल्नुहुने साभेदार पालिकाहरूलाई विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं।

यस नक्साङ्कन पुस्तक निर्माण गर्ने क्रममा विभिन्न छलफल तथा भेला र तथ्यांक संकलनमा सक्रिय रूपमा सहभागी भई महत्वपूर्ण राय सुझाव सहित प्रमाणीकरण प्रदान गर्नुहुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरू, कर्मचारीहरू र विभिन्न सम्बन्धित कार्यालय तथा समग्र साभेदार पालिकाका स्थानीयलाई विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं। यस फेलोशिप कार्यक्रमको कार्यहरूलाई सफलता पूर्वक समयमै कार्यान्वयन गर्ने युथ इन्नोभेसन ल्याबका वेस्ट स्मार्ट फेलोहरूलाई विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं।

सारांश

यो नक्सापुस्तक युरोपेली संघको आर्थिक सहयोगमा क्रिएशनले कन्सोर्टियम पार्टनर्स रेस्टलेस डेभलपमेन्ट नेपाल र युथ इन्नोभेसन ल्याबको सहयोगमा संचालन गरिरहेको “ग्रीनसिफ्ट नेपाल: नेट-जिरो कार्बन नेपालका लागि प्लास्टिक फोहोरको सर्कुलरिटी” परियोजनाको “वेस्ट स्मार्ट फेलोशिप” कार्यक्रम अन्तर्गत तयार गरिएको हो। यो परियोजना मधेश प्रदेश, लुम्बिनी प्रदेश र बागमती प्रदेश गरी ३ वटा प्रदेशमा कार्यान्वयनमा ल्याइएको थियो। ३ जना वेस्ट स्मार्ट फेलोहरू द्वारा फाल्गुन देखि भाद्र महिनासम्म स्थानीय पालिकामा सात महिनाका लागि वेस्ट स्मार्ट फेलोशिप अन्तर्गतका कार्यहरू गरिएको थियो। नेपाल सरकारले स्थानीय तहमा फोहोर व्यवस्थापन सुधार गर्न फोहोरमैला व्यवस्थापन ऐन बनाएको छ। यद्यपि ७५३ स्थानीय निकाय मध्ये २१७ मा प्लास्टिक फोहोर व्यवस्थापनको लागि विशेष नीतिहरू छैनन् र केवल १०३ मा ठोस फोहोर व्यवस्थापन एकाइहरू तोकिएको छ। यस परियोजना मार्फत पालिकामा स्वटेका प्राविधिक युवाहरूले फोहोर व्यवस्थापनका लागि स्थानीय सरकारसँग समन्वय गरी पालिकामा “फोहोरमैला व्यवस्थापन” को योजना र नीति निर्माणलाई बलियो बनाउन सहयोग गरेका छन्। साथै यी युवाहरूले TagMe एप मार्फत पालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि डाटा संकलन र विश्लेषण गरी उचित योजना निर्माण गर्न पनि सहयोग गरेका छन्।

नक्साङ्कन पुस्तकलाई कसरी बुझ्ने

यो नक्साङ्कन पुस्तक प्रशासनिक, फोहोर व्यवस्थापन परिदृश्य, फोहोर संकलन मार्ग र भू-उपयोग गरी चार बिषयगत खण्डहरूमा विभाजित गरिएको छ। नक्साको शीर्षकले नक्सा कुन बिषयगत खण्डमा आधारित छ भन्ने कुरा जनाउँछ।

प्रत्येक नक्साले संकेत समावेश गर्दछ, जसले नक्साका विभिन्न विशेषताहरूको प्रतिनिधित्व गर्ने चिन्हहरूको विवरण दिन्छ। नक्साहरूमा ग्रीड बक्स X र Y अक्ष मा राखिएको छ, जसले क्रमशः देशान्तर र अक्षांश चित्रण गर्दछ। प्रत्येक नक्सामा इन्सेट (Inset) नक्साहरू छन्, जसमध्ये पछाडि पालिका/गाउँपालिका देखाइएको जिल्ला स्तरीय नक्सा हो भने अर्को पालिका अवस्थित प्रदेश देखाइएको राष्ट्रिय स्तरको नक्सा हो। नक्सामा भएको ले उत्तर दिशा देखाउँछ। नक्साको माननाप (Scale) विषयगत खण्ड अनुसार फरक हुन्छ।

फोहोर व्यवस्थापन परिदृश्य, फोहोर संकलन मार्ग र भू-उपयोग नक्सामा प्रयोग भएको भू-उपयोगको डाटा नापी विभाग बाट लिईएको हो। आफ्नो इच्छा अनुरूपको खण्डमा गएर नक्साङ्कन पुस्तक सजिलैसँग नेभिगेट (Navigate) गर्न सकिन्छ।

परियोजनाको बारेमा

ग्रीनसिफ्ट नेपालले युरोपियन युनियन (EU) को सहयोगमा सञ्चालित नेट जिरो कार्बन नेपाल परियोजनाका लागि प्लास्टिक फोहोरको सर्कुलरिटी मधेस, लुम्बिनी र बागमती प्रदेशमा चक्रिय अर्थतन्त्र (Circular Economy) प्रवर्द्धन गर्ने लक्ष्य लिएको छ। परियोजनाले सरसफाई क्षेत्रका कामदारहरू संलग्न संस्थालाई र दिगो उत्पादन डिजाइन र प्याकेजिङलाई परिचालन गर्दै प्लास्टिक फोहोर सङ्कलनका लागि नवीन समाधान खोज्ने दिशातर्फ केन्द्रित रहेको छ। सरसफाई कामदार, महिला र सीमान्तकृत समूह, युवा समूह, विद्यार्थी, साना तथा मझौला उद्योग, स्थानीय, प्रादेशिक र संघीय सरकारी निकाय सहित नागरिक समाजको सक्रिय सहभागितामा यो परियोजना चार वर्ष अवधिका लागि सञ्चालन हुनेछ। परियोजनाले स्थानीय, प्रदेश र संघीय सरकारको नीति तर्जुमा गर्न सघाउनका लागि विभिन्न क्रियाकलापको परिकल्पना गरिएको छ। यी गतिविधिहरू रेखिय अर्थतन्त्र लाई चक्रिय अर्थतन्त्र मा रूपान्तरण गर्ने उद्देश्य रहेको छ। यस परियोजना कार्यान्वयनको नेतृत्व गैरसरकारी संस्था क्रिएशन (CREASION) ले गरीरहेका छन् भने यसका कन्सोर्टियम साझेदारको रूपमा रेस्टलेस डेभलपमेन्ट नेपाल र युथ इन्नोभेसन ल्याब रहेका छन्।

ग्रीनसिफ्ट नेपालले फोहोरमैला उद्यमी, फोहोरमैला व्यवस्थापन क्षेत्रमा काम गर्ने नागरिक समाजका संघ-संगठन, युवाहरू, विद्यालयका विद्यार्थीहरू र प्लास्टिकको चक्रीय अर्थतन्त्रको प्रवर्द्धनका लागि तीन तहका सरकारहरूसँग सहकार्य गर्दै काम गरीरहेको छ। परियोजनाले फोहोर उद्यमीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न उनीहरूको प्लास्टिक फोहोर संकलन दक्षतामा सुधार गर्न, प्लास्टिकको वैकल्पिक उत्पादन र प्याकेजिङको प्रवर्द्धनको लागि ज्ञान र सचेतना बढाउन, विद्यालयका विद्यार्थीहरूसँगै युवाहरूलाई समुदायमा पैरवी तथा जनचेतना अभियानहरू सञ्चालन गर्नेछ।

फोहोरमैला उद्यमी, फोहोरमैला व्यवस्थापन क्षेत्रमा काम गर्ने नागरिक समाजका संघ-संगठन, युवाहरू, तथा विद्यालयका विद्यार्थीहरूको सक्रिय संलग्नता मार्फत समावेशी र प्रमाणमा आधारित नीतिहरूको लागि तीन तहको सरकारको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने लक्ष्य लिएको छ।

नक्साङ्कन पुस्तकका सीमितताहरू

तयार गरिएका नक्साहरूमा केही सीमितताहरू छन्। नक्सामा प्रयोग गरिएका सीमा, नाम तथा अन्य जानकारी युरोपेली संघद्वारा आधिकारिक अनुमोदन वा स्वीकृतिलाई संकेत गर्दैन। तथ्यांकका स्रोतहरू सामुहिक छलफल, OSM, WFP तथा नापी विभाग रहेका छन्। पालिकाको प्रत्येक वडामा वेस्ट स्मार्ट फेलोद्वारा संचालित सामुहिक छलफलमा समुदायले नक्सा तयार गरी पालिकाले प्रमाणीकरण गरेको हो। यस नक्सामा प्रयोग गरिएका सामाग्रीहरूले युरोपेली संघको विचार प्रतिबिम्बित गर्दैन।

विषय सूची

१. धन्यवाद ज्ञापन
२. सारांश
३. परिचय
४. प्रशासनिक नक्सा
५. भू - उपयोग नक्सा
६. फोहोर व्यवस्थापन परिदृश्य नक्सा
७. फोहोर संकलन मार्ग नक्सा

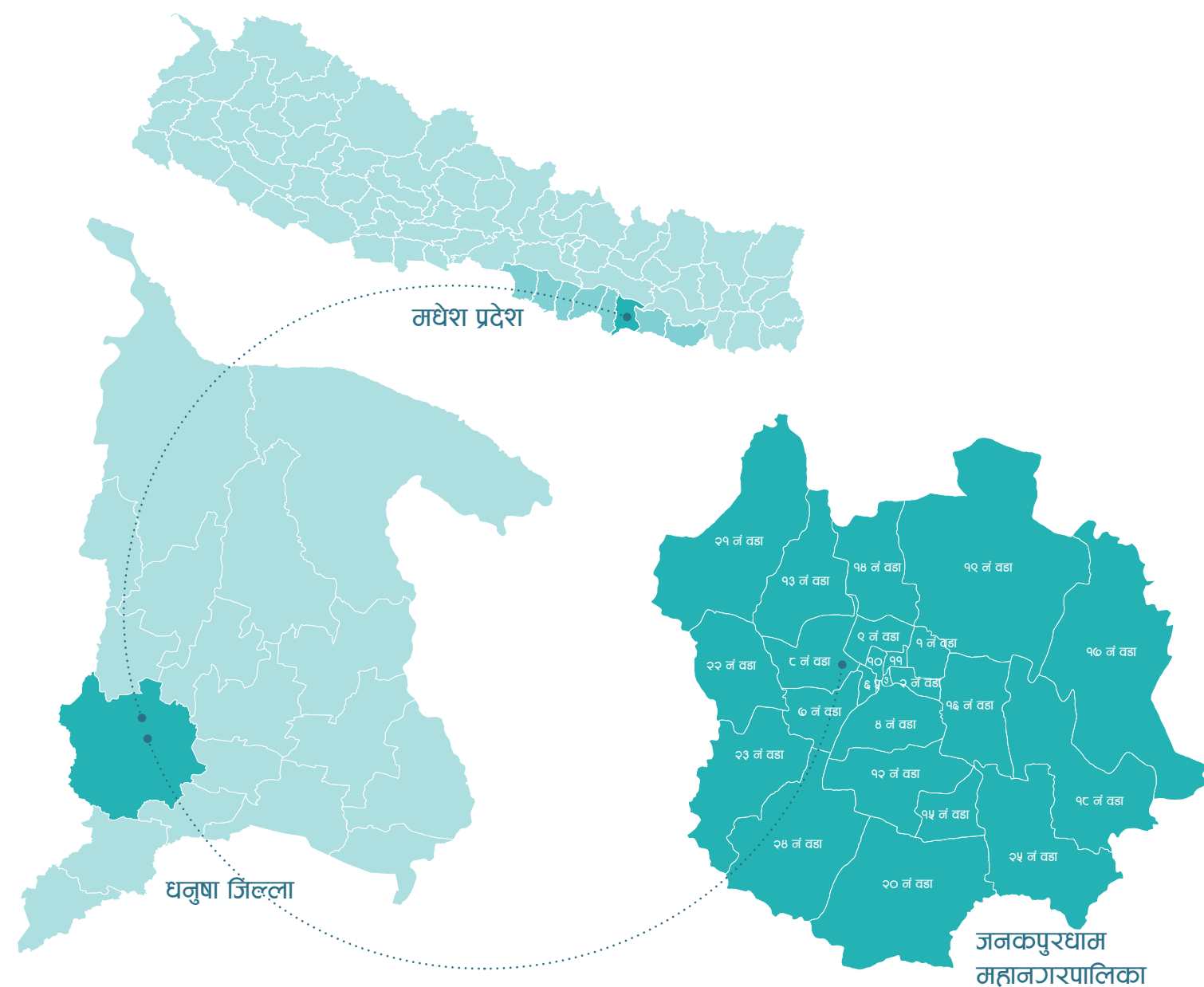
जनक
भवन

जनकपुरधाम उप-महानगरपालिका
जनकपुरधाम उप-महानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जनकपुरधाम, धनुषा
मधेश प्रदेश, नेपाल

जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका कार्यालय भवन

परिचय

जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका, धनुषा जिल्लाको प्रशासनिक सदरमुकाम र मधेश प्रदेशको स्थायी राजधानीको रूपमा कार्य गर्ने, ऐतिहासिक मिथिला सभ्यताको मुटुका रूपमा चिनिन्छ र यसले गहिरो धार्मिक, सांस्कृतिक तथा प्रशासनिक महत्व बोकेको छ। नेपालको मध्य समथर भूभागमा अवस्थित जनकपुरधामले करिब २१.२७ वर्ग किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको छ, जसलाई २५ वटा प्रशासनिक वडामा विभाजन गरिएको छ। यसको उत्तरमा लक्ष्मीनिया गाउँपालिका, पूर्वमा औरही गाउँपालिका र दक्षिणमा नगराइन नगरपालिका रहेका छन्। राष्ट्रिय जनसंख्या तथा आवास गणना २०२१ अनुसार जनकपुरधामको कुल जनसंख्या १,२४,५५६ रहेको छ, जसमा २२,७६४ पुरुष र २१,७९२ महिला रहेका छन्। जानकी मन्दिर, गङ्गा सागर र धनुष सागर लगायत उल्लेखनीय सम्पदा स्थलहरूको अनुभव गर्ने वार्षिक रूपमा आउने स्वदेशी तथा अन्तर्राष्ट्रिय आगन्तुकहरू र बासिन्दाहरूले यसको आकर्षणलाई प्रतिबिम्बित गर्दछ। पछिल्लो समय जनकपुरधाममा पूर्वाधारमा उल्लेखनीय सुधार भएको छ। शौचालयको सुविधा नभएका घरधुरी ३० प्रतिशतबाट घटेर ७ प्रतिशतमा आएको छ। यस शहरको साक्षरता दर ७६.६५% रहेको छ, जसमा पुरुषको साक्षरता ८४.५५% र महिलाको साक्षरता ६८.४९% रहेको छ। धार्मिक सद्भाव र सांस्कृतिक विविधताको केन्द्रको रूपमा रहेको जनकपुरधामले नेपालको सबैभन्दा महत्वपूर्ण सहरी केन्द्रको रूपमा आफुलाई बलियो बनाउँदै लगेको छ, जहाँ प्रशासनिक, आर्थिक र शैक्षिक भूमिकाहरूको विस्तारले दिगो विकास र प्रभावकारी फोहरमैला व्यवस्थापन योजनाको लागि आवश्यक आधारहरू सिर्जना गर्दछ।

२१ संकलन केन्द्र

२ पुनः प्रयोगीय सामाग्री संसोधन केन्द्र

१ पुनः प्रशोधन केन्द्र

१ ल्यान्डफिल साइट

फोहर व्यवस्थापनको प्रवाह

घरायसी तथा व्यापारिक प्रतिष्ठानबाट निस्कने फोहर प्रायः सडक किनारमा वा सामुदायिक इस्टबिनमा फर्काइने गरिन्छ। सफाईकर्मीहरू बिहान सबेरै सडक सफा गर्ने र बाटोका विभिन्न ठाउँमा फोहर जम्मा गर्ने काम सुरु गर्छन्। पछि, नगरपालिकाको फोहोर संकलन गर्ने सवारी साधनहरूले यी स्थानहरूबाट जम्मा भएको फोहर उठाउँछन्। यी बिन्दुहरूको अतिरिक्त, त्यहाँ धेरै अनौपचारिक “हटस्पटहरू” छन् जहाँ स्थानीयहरूले सामान्यतया कुनै बिन प्रणाली बिना सडक किनारमा फोहोर फाल्ने गरेका छन्। यी हटस्पटबाट निश्चित रुटमा चलने नगरपालिकाका सवारी साधनले फोहोर संकलन गरी कुर्थामा अवस्थित आधिकारिक इम्पिड साइटमा पुऱ्याउँछन्। नगरपालिकाका प्रयासहरू बाहेक, स्ट्रैप सेन्टरसँग सम्बन्धित अनौपचारिक सफाईकर्मीहरूले आर्थिक लाभको लागि सडक, घर र सार्वजनिक स्थानबाट कागज, प्लास्टिक र धातु जस्ता पुनः प्रयोग योग्य सामग्रीहरू सङ्कलन गर्छन्। वडा नं १ जस्ता केही वडाले रु २०० हाराहारीको शुल्क लिई घरघरमा फोहर सङ्कलन सेवा उपलब्ध गराउँदै आएका छन्।

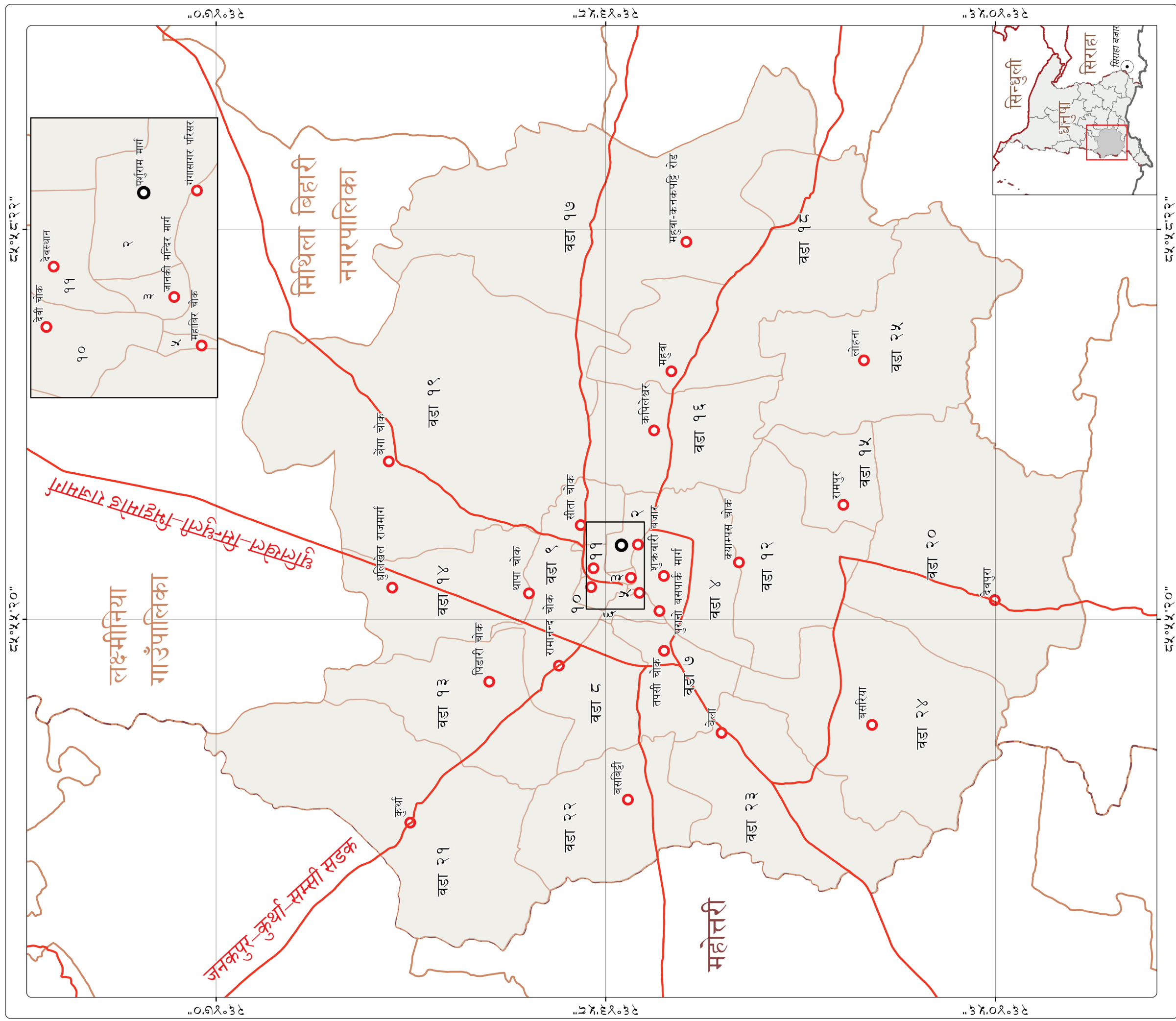
- **उत्पादन:** घरपरिवार र व्यावसायिक प्रतिष्ठानहरूले मिश्रित फोहोर उत्पादन गर्छन्।
- **प्राथमिक निस्काशन:** फोहोर सडक किनारमा, सामुदायिक इस्टबिनमा वा अनौपचारिक हटस्पटहरूमा फर्काइन्छ।
- **सडक सफा गर्ने:** सफाई कर्मीहरू बिहान सबेरै सडक सफा गर्छन् र मार्गहरूमा तोकिएका स्थानहरूमा फोहर जम्मा गर्छन्।
- **नगरपालिका संकलन:** ट्रकहरू निश्चित मार्ग पछ्याई सडक किनारका थुप्रो, सामुदायिक डिब्बा र हटस्पटबाट फोहोर सङ्कलन गर्छन्।
- **ढुवानी:** सङ्कलित फोहर कुर्थाको आधिकारिक इम्पिड साइटमा पठाइन्छ।
- **अनौपचारिक पुनर्चक्रण:** स्ट्रैप-सेन्टर कामदारहरूले पुनः बिक्रीको लागि सडक, घर र सार्वजनिक स्थानबाट पुनः प्रयोग योग्य (कागज, प्लास्टिक तथा धातु) सङ्कलन गर्छन्।
- **घरदैलो सेवा (केही वडा):** वडा नं १ जस्ता स्थानमा घरघुरीले घरदैलोमा पुगेर सङ्कलन गर्दा शुल्क (रु २००) तिर्छन्।

जनकपुरधाम वडा नं. ७ मा रहेको एक कबाड संकलन केन्द्र, जहाँ पुनः प्रयोग तथा पुनर्चक्रण गर्न सकिने फोहर संकलन, वर्गीकरण र कारोबार गरिन्छ।

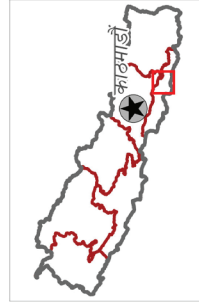
सरसफाई कर्मचारीद्वारा शहरलाई स्वच्छता र सरसफाई कायम गर्न सडक सफा गरिदै।

१ ०.५ ० १

कि.मी.

मानापाप - १:५१,०००
 प्रक्षेपण प्रणाली: GCS WGS १९८४
 Datum: WGS १९८४, Units: Degree

प्रशासनिक नक्सा जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका, धनुषा, मधेश प्रदेश, नेपाल

- राजधानी
- जिल्ला सदरमुकाम
- कार्यपालिकाको कार्यालय
- वडा कार्यालय
- अन्तराष्ट्रिय सिमाना
- प्रादेशिक सिमाना
- जिल्ला सिमाना
- पालिका सिमाना
- वडा सिमाना
- राजमार्ग

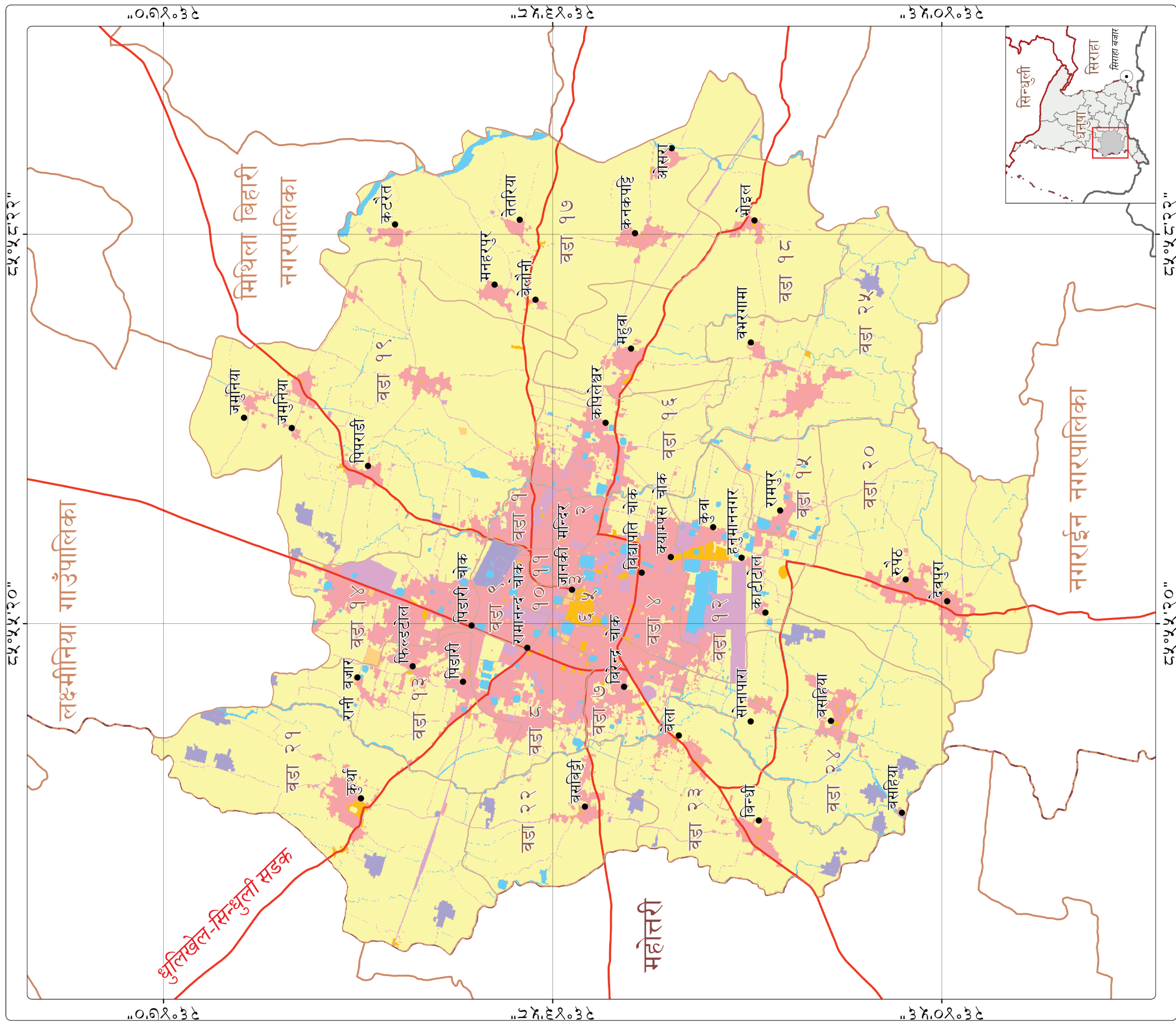
यो नक्सा युरोपेली संघको आर्थिक सहयोगमा क्रिएशन्ले कन्सोर्टियम युथ इन्ोभेसन ल्याब र रेस्ट्लेस डेभलपमेन्ट नेपालको सहयोगमा संचालन गरिएको "ग्रिनसिफ्ट नेपाल" परियोजना अन्तर्गत तयार गरिएको हो।

डाटा स्रोत: OSM, WFP तथा नापी विभाग।

यस नक्सामा प्रयोग गरिएका सामाग्रीहरूले युरोपेली संघको विचार प्रतिबिम्बित गर्दैन।

विद्यार्थीहरूले जलवायु स्मार्ट विद्यालय अनुगमन सत्रको क्रममा सर्पसीढी खेल खेलेर वातावरणीय सचेतना अभिवृद्धि गर्ने अन्तरक्रियात्मक अभ्यासमा सहभागी हुँदै।

भू-उपयोग नक्सा

जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका, धनुषा, मधेश प्रदेश, नेपाल

१ ०.५ ० १

कि.मी.

मानास - १:५१,१३३
 प्रदेश प्रणाली: GCS WGS १९८४
 Datum: WGS १९८४, Units: Degree

- भू-उपयोग**
- राजधानी
 - जिल्ला सदरमुकाम
 - वस्ती
 - अन्तराष्ट्रिय सिमाना
 - प्रादेशिक सिमाना
 - जिल्ला सिमाना
 - पालिका सिमाना
 - वडा सिमाना
 - राजमार्ग

- कृषि
- आवासीय
- व्यवसायिक
- औद्योगिक
- खानी तथा खनिज
- अन्य
- जङ्गल
- नदि, ताल
- सार्वजनिक
- सांस्कृतिक

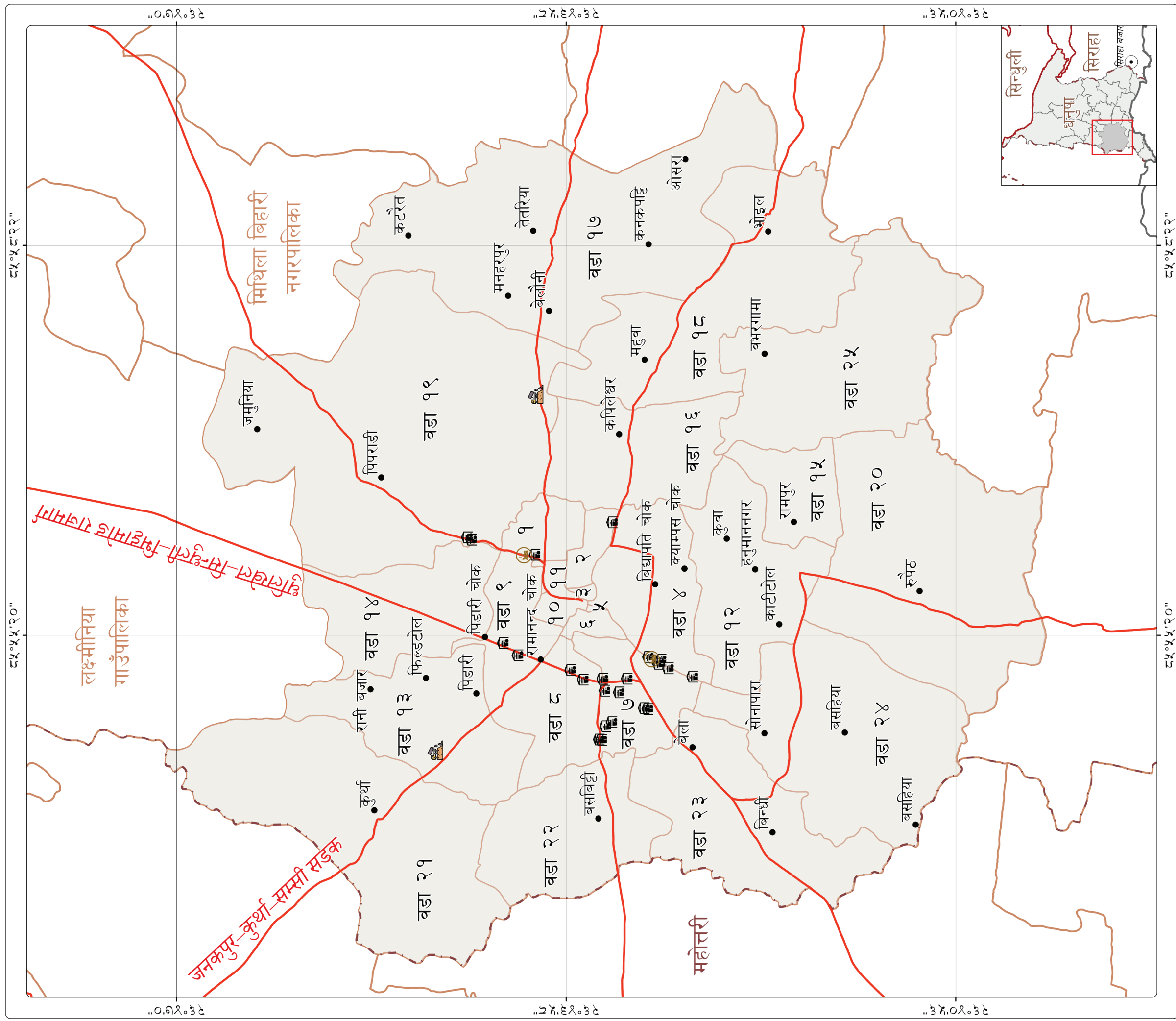
यो नक्सा युरोपेली संघको आर्थिक सहयोगमा क्रिएशनले कन्सोर्टियम युथ इन्ोभेसन ल्याब र रेस्ट्लेस डेभलपमेन्ट नेपालको सहयोगमा संचालन गरिरहेको "ग्रिनसिफ्ट नेपाल" परियोजना अन्तर्गत तयार गरिएको हो।

डाटा स्रोत: WFP, OSM तथा नापी विभाग।

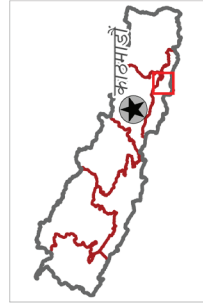
यस नक्सामा प्रयोग गरिएका सामग्रीहरूले युरोपेली संघको विचार प्रतिबिम्बित गर्दैन।

नगरपालिकाको ठोस फोहर व्यवस्थापनका लागि निर्माणा अवस्थित ल्याण्डफिल साईट ।

मानाप - १:५१,०००
 प्रक्षेपण प्रणाली: GCS WGS १९८४
 Datum: WGS १९८४, Units: Degree

फोहोर व्यवस्थापन परिदृश्य नक्सा

जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका, धनुषा, मधेश प्रदेश, नेपाल

- राजधानी
- जिल्ला सदरमुकाम
- वस्ती
- सङ्कलन केन्द्र
- डम्पिङ साइट
- प्रदूषित क्षेत्र
- अन्तराष्ट्रिय सिमाना
- प्रादेशिक सिमाना
- जिल्ला सिमाना
- पालिका सिमाना
- वडा सिमाना
- राजमार्ग

यो नक्सा युरोपेली संघको आर्थिक सहयोगमा क्रिएशनले कन्सोर्टियम युथ इन्ोभेसन ल्याब र रस्टलेस डेभलपमेन्ट नेपालको सहयोगमा संचालन गरिरहेको "ग्रिनसिफ्ट नेपाल" परियोजना अन्तर्गत तयार गरिएको हो।

डाटा स्रोत: OSM, WFP तथा नापी विभाग।

यस नक्सामा प्रयोग गरिएका सामग्रीहरूले युरोपेली संघको विचार प्रतिबिम्बित गर्दैन।

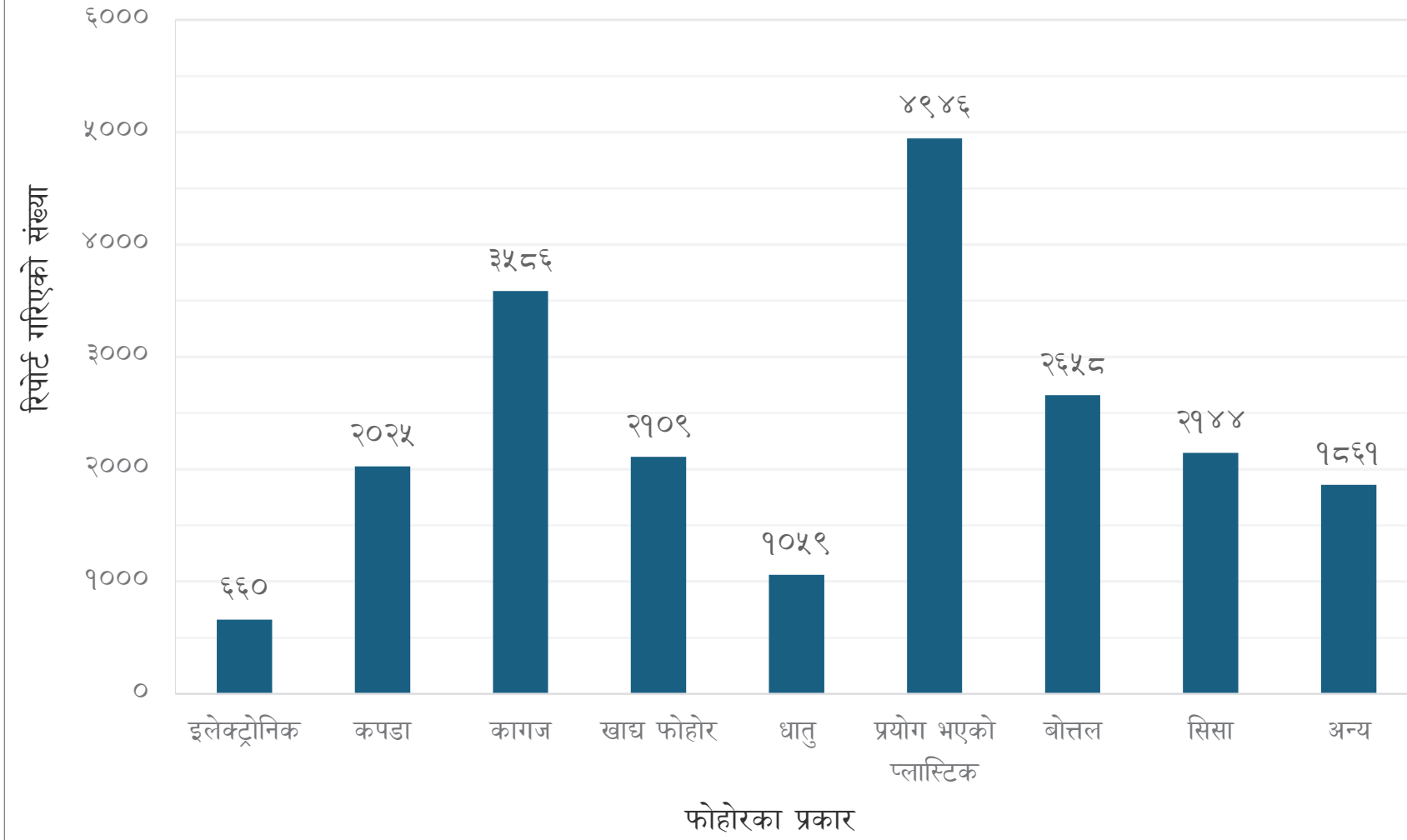
घर, संस्था र बजार क्षेत्रबाट फोहर संकलन र ढुवानी गर्न प्रयोग हुने नगरपालिका सञ्चालित फोहर संकलन सवारी साधन।

t lighting the lamp.

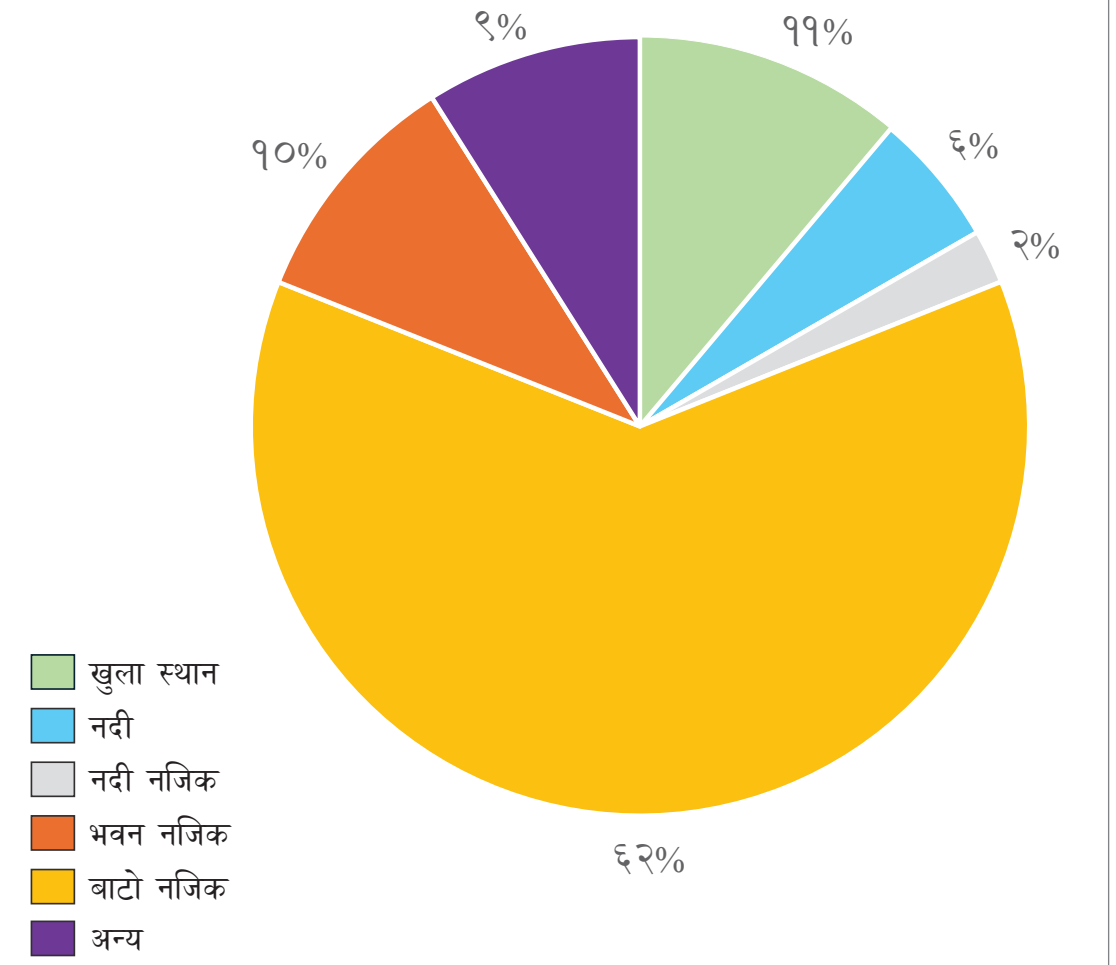

प्लास्टिक फोहर व्यवस्थापनबारे विद्यार्थीहरूलाई लक्षित अन्तरक्रिया सत्र।

रिपोर्ट गरिएका फोहोरका प्रकारहरू

फोहोर फालिएका क्षेत्र

यो डाटा नगरपालिका भित्रका विभिन्न स्थानहरूमा TagMe एप प्रयोग गरेर सङ्कलन गरिएको थियो र यसलाई अन्य क्षेत्रमा सामान्यीकरण गर्न सकिँदैन। TagMe एउटा एप हो जुन युवाहरूलाई वातावरणीय मुद्दाहरूमा डेटा सङ्कलन गर्न, नीति निर्माताहरूसँग समन्वय गर्न प्रमाणहरू उपलब्ध गराउने र नीति परिवर्तनका लागि वकालत गरेर डिजिटल एङ्गेजेसलाई समर्थन गर्न डिजाइन गरिएको हो।

संक्षिप्त रूप

- EU European Union
- MoU Memorandum of Understanding
- OSM Open Street Map
- WFP World Food Programme

सङ्कलन केन्द्र

क्र.सं.	नाम	वडा	स्थान	अक्षांश	देशान्तर
१	राहुल कवाड (सम्मू)	४	माछा बजार, बसहिया रोड	२६.७२०५२३३	८५.९९९०६९३
२	बन्नी कवाड	७	माछा बजार, बसहिया रोड	२६.७२२९७४७	८५.९९९४०७९
३	वीरन्द्र कवाड (सुरज)	७	माछा बजार, हनुमान मन्दिर, बसहिया रोड	२६.७९९५७८६	८५.९९७९५९९
४	शेखर कवाड	७	माछा बजार, हनुमान मन्दिर, बसहिया रोड	२६.७२०८६७८	८५.९९८५३९७
५	रौनक कवाड	७	दुर्गा चोक, जीवन ज्योति एकेडेमी नजिक	२६.७२५९६४९	८५.९९४८२०३
६	बिनय कवाड	७	मुसरी टोल, जनकपुर	२६.७२७६९७२	८५.९९०४३८६
७	राम जानकी कवाडी पसल	७	विस्पिती रोड, शाह नर्सरी नजिक	२६.७२८५५६२	८५.९०८७९५६
८	जय मा काली कवाडी सेन्टर	७	विस्पिती रोड, जनकपुर	२६.७२८२५५९	८५.९०८६६४४
९	फकीरा शाह	७	भरपुरा चोक, जनकपुर	२६.७२७८२४४	८५.९९५०४९३
१०	नाइम स्टील कवाड	७	भरपुरा चोक	२६.७२८०९४२	८५.९९६५८३६
११	बजरंग कवाड स्टोरेज	८	अपना टिभी, जनकपुर	२६.७३०६३४२	८५.९९६४७४७
१२	गोरख कवाड	७	जिरो माइल, जनकपुर	२६.७२४९३०२	८५.९९६६००२
१३	अदेश शाह कवाडा	७	बस स्टेण्ड पछाडि, जनकपुर	२६.७२२७९९८	८५.९९२७९२२
१४	अजात	३	बस पार्क पछाडि, जनकपुर	२६.७२२२६२९	८५.९९२६७९२
१५	बजरंग कवाड शाखा	७	मुसरी टोल, विस्पिती रोड नजिक	२६.७२६८९३५	८५.९९०९७४९
१६	न्यू चैतन्य सप्लायर	८	बागवानी नजिक, रामानन्द चोक	२६.७३९०९८७	८५.९९६३२९९
१७	न्यू विद्या ट्रेडर्स	८	केयर मेडिकल नजिक, पिडारी चोक	२६.७४९००४२	८५.९२९२९९४
१८	मौलसेरी ट्रेडर्स	१९	मुसरी टोल, मिल्स एरिया	२६.७४५९९४४	८५.९३४६२३७
१९	उस्मान कवाड	४	जानकी बोर्डिङ स्कुल सामु, कदम चोक	२६.७२६८३५५	८५.९३६८७३३
२०	राम एकबाल कवाड	९	मिल्स एरिया	२६.७३६८७७३	८५.९३२६७०६
२१	जमिर-उल कवाड	२	गङ्गा सागर नजिक	२६.७२८७५६२	८५.९३९८३३४

पुनः प्रयोगीय सामाग्री संसोधन केन्द्र

क्र. सं.	नाम	वडा	स्थान	अक्षांश	देशान्तर
१	बजरंग कवाड स्टोर	८	बजरंग चोक, राम जानकी हल	२६.७३२२६९७	८५.९९७७९६५
२	अखिलेश कवाड	१९	मुसरी टोल, मिल्स एरिया, जनकपुर	२६.७४५६५४७	८५.९३४९२७९

पुनः प्रशोधन केन्द्र

क्र. सं.	नाम	वडा	स्थान	अक्षांश	देशान्तर
१	भोला कवाड	२४	कार्वगहको छेउमा, बसहिया रोड	२६.७९६४३२६	८५.९९६८५२५

ल्याण्डफिल साइट

क्र. सं.	नाम	वडा	स्थान	अक्षांश	देशान्तर
१	कुर्था डम्पिङ साइट	१३	कुर्था	२६.७४९७५३८	८५.९०७३२७६

शब्दावली

रेसिच्य अर्थतन्त्र: रेसिच्य अर्थतन्त्र भनेको उपभोगको यस्तो प्रणाली हो, जहाँ स्रोतहरूको उपयोग जारी सामाग्री तयार गरिन्छ, त्यसलाई प्रयोग गरिन्छ र पुनः प्रयोग वा पुनः प्रशोधन नगरी फालिन्छ ।

चक्रिय अर्थतन्त्र: चक्रिय अर्थतन्त्र भनेको उपभोगको यस्तो प्रणाली हो, जसले उपलब्ध सामाग्रीको अधिकतम उपयोग गर्न सक्नेदारी, भाडामा दिने, पुनः प्रयोग, मर्मत, नवीकरण र पुनः प्रशोधन जस्ता प्रक्रियाहरूलाई प्राथमिकता दिन्छ ।

सङ्कलन स्थान: संकलन केन्द्र भनेको त्यस्तो क्षेत्र हो जहाँबाट फोहोर संकलन गर्ने सवारी साधनहरूले नियमित रूपमा फोहोर उठाएर स्थानान्तरण को न्द्र वा फोहोर व्यवस्थापन स्थलमा लज्छन् ।

ल्याण्डफिल साइट: ल्याण्डफिल साइट भनेको एक फोहोर व्यवस्थापन क्षेत्र हो जहाँ फोहोरलाई अन्तिम डिस्पोजलको लागि स्थानान्तरण स्टेशनहरूबाट ढुवानी गरिन्छ, सामान्यतया वातावरणीय प्रभावहरूलाई कम गर्ने उपायहरूको साथ फोहोरलाई गाड्ने कार्य समावेश गर्दछ ।

पुनः प्रयोगीय सामाग्री संसोधन केन्द्र: पुनः प्रयोगीय सामाग्री संसोधन केन्द्र एक फोहोर व्यवस्थापन केन्द्र हो जहाँ पुनः प्रयोग गर्न मिल्ने सामाग्रीहरू प्रशोधन गरिन्छ र नयाँ सामाग्रीहरू उत्पादनका लागि कच्चा पदार्थको रूपमा निर्माताहरूलाई बेचिन्छ ।

पुनः प्रशोधन केन्द्र: पुनः प्रशोधन केन्द्र भनेको त्यस्तो स्थान हो जहाँ सामान्यतया फोहोरका रूपमा फालिने सामाग्रीहरू संकलन, भण्डारण र प्रशोधन गरी नयाँ उत्पादनहरूमा रूपान्तरण गरिन्छ ।

स्थानान्तरण स्थान: स्थानान्तरण केन्द्र भनेको त्यस्तो क्षेत्र हो जहाँ उपभोक्ताबाट सङ्कलित फोहोरलाई अस्थायी रूपमा भण्डारण गरी छुटाइन्छ र ठूलो सवारी साधनमार्फत ल्याण्डफिल साइट वा पुनर्वर्तन केन्द्रमा पठाइन्छ ।

सङ्कलन केन्द्र: सङ्कलन केन्द्र भनेको यस्तो स्थान हो जहाँ पुनः प्रयोग गर्न मिल्ने सामाग्रीहरू दान, पुनः प्राप्त वा खरिदमार्फत पाइन्छ र थप प्रशोधनको लागि पुनः प्रयोगीय सामाग्री संसोधन केन्द्र वा औद्योगिक प्रशोधन केन्द्रमा पठाइन्छ ।

जनकपुरधाम वडा नं. ६ मा अवस्थित प्रदूषित क्षेत्र, जसले प्रभावकारी फोहोर व्यवस्थापन र वातावरणीय कदमको तत्काल आवश्यकता देखाउँछ ।

